

[ɔu]
kousch
Prouschd

[a], [ɔ]
Kannst
Prost

3. Der Diphthong [ar] im Dialekt entspricht dem Diphthong [ɛɪ]:

Hohenlohisch

[ɛɪ]
eikaafe

Hochdeutsch

[ar]
einkaufen

4. Auch wurden einige Besonderheiten der Konsonanten des Hohenlohischen festgestellt. Zu ihnen gehören die folgenden:

• Die Kombiotion **st** im Hochdeutschen entspricht der Kombination **schd** im Hohenlohischen:

Hohenlohisch

[ʃd]
Wurschd
Prouschd

Hochdeutsch

[st]
Wurst
Prost

• Der Laut [k] im Hochdeutschen entspricht dem Laut [ç] im Hohenlohischen:

Hohenlohisch

[ç]

Plaschdich

Hochdeutsch

[k]

Plastik

Die Ergebnisse der Forschung zeigten, dass der hohenlohische Dialekt über eigene lautliche Eigenschaften verfügt und sich wesentlich nicht nur von dem Hochdeutschen, sondern auch von den anderen Dialekten unterscheidet.

Literaturverzeichnis:

1. Kuppler, A. Hohenlohisch soll nicht sterben! / Alfred Kuppler. — Gerabronn / Crailsheim : Hohenloher Druck- und Verlagshaus, 1988. — 134 S.

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Н. М. Поліщук

ВЛАСНІ НАЗВИ У СКЛАДІ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

А. Ю. Ямкова

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

На думку більшості лінгвістів, мова є, з одного боку, інструментом пізнання світу людиною та сховищем індивідуального й суспільного досвіду, сприйняття та оцінки навколишньої дійсності, з іншого боку, віддзеркалює світосприйняття, виражає національний характер, психологічний склад народу, його історію та культуру.

Дослідники фразеологічного складу мови пропонують різні типи класифікацій фразеологізмів залежно від їх властивостей і методів дослідження. Найвідоміші класифікації В. В. Виноградова, І. І. Чернишевої, Е. Агріколи, Г. Л. Пермякова. Автори по-різному визначають належність до фразеологізмів різних груп словосполучень і рівень стійкості словосполучень. Наприклад, Г.Л. Пермяков до складу фразеологізмів включає прислів'я, приказки, крилаті слова, афоризми, а Е. Агрікола до фразеологізмів відносить фразеологічні об'єднання, фразеологічні єдності та ідіоми [1, 64].

Ономастика – наука, розділ мовознавства про сукупність власних назв або онімів. До кола її інтересів належать історія та закономірності виникнення, розвитку та функціонування власних назв, їх зміни, поширення і особливості структури у мові й

мовленні, у літературній та діалектній сферах. Ономастику також розглядають як сукупність власних імен різних типів – ономастичну лексику.

Оніми, власні назви – індивідуальні найменування окремих одиничних об'єктів [2, 17].

Власні назви з'являються тоді, коли індивідуальне розрізнення набуває суспільної значущості. За денотатом (позначуваний предмет) розрізняють такі класи власних назв:

- особові імена людей (антропоніми);
- назви географічних об'єктів (топоніми);
- назви космічних об'єктів (космоніми);
- найменування божеств, міфічних істот (теоніми, міфоніми);
- імена святих (агіоніми);
- клички тварин (зооніми);
- назви організацій, виробничих і громадських об'єднань (ця група власних назв позначається терміном ергонімія і містить величезну кількість найменувань – від партій, товариств, заводів, вузів до кінотеатрів, магазинів, фірм тощо);
- назви відрізків часу, подій (це хрононіми, наприклад, Друга світова війна);
- власна назва святкового дня чи більшого часового відрізка, найменування пам'ятної або знаменної дати (геортоніми);
- назви окремих предметів (хрематоніми, що включає власні назви матеріальних предметів – кораблів, алмазів тощо та витворів духовної культури – заголовки творів, назви музичних п'єс, творів живопису, кінофільмів та ін.) [2, 19].

Саме антропоніми з усіх власних назв найширше представлені у складі німецьких фразеологізмів. Характерні риси національної психології, уподобань, певної історичної доби німецького народу безсумнівно знаходять своє відображення в країнознавчій семантиці антропонімічних фразеологізмів.

Антропоніми, або власні особові назви, становлять своєрідну, але дуже важливу частину словникового складу мови. Вони містять важливу теоретико-лінгвістичну, історичну, етнографічну та іншу наукову та побутову інформацію. На думку деяких мовознавців, антропоніми є фоновими знаннями, специфічними видами національно-культурних текстів, що зберігають у своїй семантичній пам'яті культурно-історичні сюжети, вписані в сучасну суспільну свідомість [3, 16].

Найчастіше структурним компонентом німецьких фразеологізмів виступають поширені чоловічі імена *Hans, Kunz, Peter, Matz, Michel, Heinrich, Otto, August*, дещо рідше використовуються жіночі імена *Minna, Trine, Liese, Lotte, Grete, Frieda*. Ці особові імена набувають різноманітних семантичних відтінків, які за характером забарвлення є переважно негативними: *Hans Feigling* – «боягуз», *faule Trine* – «лінива дівчина» або нейтральними: *wildgewordener Heinrich* – «сердитий чоловік»; *ein großer Hans* – «поважна особа», значно рідше – позитивно-оцінними: *fleißiges Lieschen* – «старанна дівчина» [3, 16].

Фразеологізми з прізвищами утворюють у німецькій мові порівняно незначну групу. Вони позначають історично відомих осіб, наприклад: *rangehen wie Blücher* – «енергійно, рішуче взятися до справи» (фельдмаршал Л. Блюхер – герой війни 1814 р., завдяки його сміливим діям були розгромлені війська Наполеона) чи асоціюються зі знаменитими особистостями: *frei nach Knigge* – «за правилами хорошого тону» (А. von Knigge – автор відомої з 18 ст. книги правил хорошого тону).

До складу фразеологічних одиниць можуть входити топоніми – назви реально існуючих географічних об'єктів, а також назви ірреальних (міфологічних) об'єктів та назви вигаданих об'єктів (квзітопоніми). В основному німецькі фразеологізми містять

назви німецьких міст – *Leipzig, Kassel, Potsdam, Meissen, Schilda, Buxtehude: er stammt / ist aus Schilda* – «він дурень», а також зарубіжних міст – *Rom, Venedig, Madrid, Athen, Warschau: In Rom tu, was Rom tut* – «Між вовками по-вовчому й вий» [3, 18].

Німецькі фразеологізми з топонімічним компонентом віддзеркалюють різні історичні події в житті країни, наприклад: *Nürnberger Gesetze* – «нюрнберзькі закони» (расистські закони фашистської Німеччини 1935 р.) тощо.

Отже, з усіх творінь мовного генію людини фразеологія – найбільш складне та самобутнє явище. Фразеологічний склад мови достатньо жваво реагує на розвиток суспільства, досить специфічний в кожній епосі, у кожній країні та у кожного народу. Сукупність усіх власних назв мови становить її ономастичний простір. Оними належать до лінгвістичних універсалій – тобто існують в усіх мовах світу. Але в кожній мовній системі власні назви мають свої специфічні ознаки.

Власні назви оточують людину з дитинства та дають змогу для виокремлення різноманітних істот, осіб, місцевостей. Оними виступають інтегруючою складовою кожної мови в усіх її сферах, надзвичайно потужно розкриваючи свої ознаки у фразеології.

Список використаної літератури:

1. Баран, Я. А. Основні питання загальної та німецької фразеології. / Я. А. Баран. – Львів : Вища школа. Видавництво при Львівському у-ті, 1980. – 156 с.
2. Лалаян, Н. С. Фразеологічні одиниці з ономастичним компонентом у сучасній німецькій мові : структурно-семантичний та функціональний аспекти [Текст] : автореф. дис. ... канд. філ. наук: 10.02.04 / Наталія Степанівна Лалаян : Одеський національний ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса., 2008. – 22 с.
3. Ловянникова, В. В. Ономастическая фразеология в лингвокультурологическом аспекте (на материале немецкого языка [Текст] : автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19 / Виктория Васильевна Ловянникова : Северо-Осетинский государственный ун-т им. К. Л. Хетагурова. – Нальчик, 2008. – 23 с.

Науковий керівник: викладач А. В. Ришкова